І чужому научайтесь, Свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXIX. Ч. 89. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 12-го ТРАВНЯ 1972 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, MAY 12, 1972 No. 89. VOL. LXXIX.

— КОРОТКІ ВІСТКИ —

Четвер, 11 травня 1972

ВРЯТУВАЛИ ДВОХ ШАХТАРІВ ПІСЛЯ їх 2-тижневого перебування в заваленій шахті в Келоґ, Айдаго: Рона Флорі, 28 років, і Тома Вілкінсона, 29 років. Вони харчувалися з запасів, що залишились у харчових пачках їхніх загинулих товаришів, і дуже намучились від високої температури та невідомости, що їх чекає. Рятувальні операції на „Срібній шахті" тривають далі. Знайдено дотепер 47 тіл, але 44 шахтарів ще не знайшли.

ДЕМОКРАТИЧНИЙ КОКУС У СЕНАТІ, в якому чільну ролю відіграє сенатор Вілліям Фулбрайт, голова Сенатської комісії закордонних відносин, схвалив резолюцію проти війни у В'єтнамі. В резолюції сказано, що Кокус „незгідний з новою ескаляцією війни у В'єтнамі", у зв'язку з розпорядженням про замінування північно - в'єтнамських портів.

СТУДЕНТИ КОЛЮМБІЙСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ в Ню Йорку два вечори підряд мали зудари з поліцією. Вони протестують проти війни у В'єтнамі. Не всі студенти згідні з протестантами, і тому поліція розганяє демонстрантів. В Альбукерку, Н. Мехіко, поліція поранила палицями двох студентів з університету Ню Мехіко. Там 300 студентів - демонстрантів зібрались були на „гайвеї" й заважали рухові автомобілів.

У ВАШИНҐТОНІ НА АВСТРІЙСЬКЕ ПОСОЛЬСТВО напала група членів Жидівської Ліґи Оборони й вивісила у вікні нацистівський прапор з написом „Не відвідуйте нацистівської Австрії". Демонстранти протестували проти оправдання австрійським судом офіцера - есесівця Геґеля, винного нібито у вбивстві жидів. Був потурбований австрійський посол, але на його ж прохання — поліція не заарештувала нікого.

У ВАШИНҐТОНІ ВІДБУВСЯ З'ЇЗД Крайової Ліґи родин військовополонених і тих, які пропали безслідно в Південно - Східній Азії. Делеґати з'їзду висловили незадоволення з того приводу, що адміністрації президента Р. Ніксона до цього часу не вдалося позитивно розв'язати проблеми американських воєннополонених. Делеґати вимагали в резолюції не тільки „негайного закінчення війни у В'єтнамі", а й швидких заходів збоку уряду, щоб звільнити полонених. З'їзд вибрав делеґацію з трьох жінок для зустрічі з Президентом, але їм вдалося тільки передати листа Р. Ніксонові.

У СТОЛИЦІ ЗАХІДНЬОЇ НІМЕЧЧИНИ БОННІ ВИТРАЧЕНО впродовж останніх 10-ох днів сотні годин на наради представників уряду канцлера Віллі Брандта, християнсько-демократичної парляментарної опозиції і совєтського амбасадора довкола такої компромісової резолюції, яка запевнила б гладке ратифікування пактів безпеки Західньої Німеччини з СССР і Польщею. Совєтський амбасадор Валентін Фалін дістав з Москви згоду у принципі на декларацію всіх німецьких партій щодо інтерпретації тих пактів.

ШЕФ ШТАБУ ІЗРАЇЛЬСЬКОЇ АРМІЇ ГЕН. ДАВІД ЕЛЯЗАР ЗАЯВИВ, що коли б усі держави так поводились з терористами, які схоплюють літаки, як це зробили ізраїльці з арабськими терористами в минулий вівторок, то не було б „міжнародньої ганьби" схоплювання літаків. Ізраїльські парашутисти вдерлися до літака, схопленого між Віднем і Тель Авівом, і вбили двох терористів, а дві їх товаришки-жінки піддалися.

МІЖ АВСТРІЄЮ І ЧЕХО-СЛОВАЧЧИНОЮ НАСТАВ гострий конфлікт з приводу схоплення чеською прикордонною сторожею чеського емігранта Яроміра Масарика, який жив в Південно-Африканському Союзі і прибув відтіль до Австрії, щоб на чеському кордоні побачитись із своєю дружиною, яка залишилася була в ЧССР. Чеська сторожа ранила того чеха і схопила його з австрійської території. Чеський уряд відкинув вимогу Австрії звернути Яроміра Масарика, а в реакції Австрія проголосила „обмеження до мінімум" зв'язків із Чехо-Словаччиною.

СОВЄТСЬКИЙ ГЕНЕРАЛ ВЛАДИМИР Ф. ТОЛУБКО СТАВ командиром всіх совєтських ракетних з'єднань. Він перебував від 1969 року на совєтсько-китайському кордоні на Далекому Сході, де Совєти зосередили пів мільйона військ, вивінованих всією модерною зброєю, включно з атомовими ракетами.

В ІРЛЯНДСЬКІЙ РЕСПУБЛІЦІ ВІДБУВАЄТЬСЯ плебісцит в справі приступлення Ірляндії до Европейської Економічної Спільноти. „Проти" вела аґітацію підпільна Ірляндська Республіканська Армія і її політичне рам'я — партія Сінфейнерів. Коли плебісцит вийде у користь уряду, що вів переговори при прийнятті Ірляндії до ЕЕСпільноти, тоді уряд поведе репресії проти згаданої вгорі підпільної організації, маючи доказ, що вона втратила на популярності.

ПРЕЗИДЕНТ ІНДОНЕЗІЇ СУГАРТО ПРИБУВ до Японії, щоби підписати умову про признання Японії 200 мільйонів долярів позики на експлуатацію індонезійських джерел нафти. Японія обіцяла теж дати своїх техніків.

В ІНДІЇ ОФІЦІЙНО признали, що 24 індійські вояки згинули наприкінці минулого тижня у прикордонній сутичці з пакістанцями. Число вбитих пакістанців буцім-то ще вище. Проголошено перемир'я, але остаточне замирення може прийти щойно через договорення між індійським прем'єром Індірою Ганді і пакістанським президентом Зульфікаром Алі Бутто. Їхня зустріч відбудеться вірогідно в червні ц. р.

ОКРУГА КЛІВЛЕНДУ ВЕДЕ ПЕРЕД В ОРГАНІЗАЦІЙНІЙ КАМПАНІЇ УНС

Підсумки організаційної кампанії Українського Народного Союзу за перші чотири місяці цього року виказують, що перед у цій кампанії веде Округа Клівленду, головою якої є головний радний д-р Богдан Футей та яка належить до Області головного радного і обласного організатора Євгена Репети. Округа придбала за цей час 153 нові члени. Найбільш успішними організаторами-секретарями в Окрузі є секретар 240-го Відділу Михайло Кігічак, секретар 115-го Відділу Петро Бабич, секретар 233-го Відділу Богдан Дейчаківський та секретар 336-го Відділу Григорій Кисіль. За Округою Клівленду слідують Округи: Чикаго (128 нових членів), Філядельфія (97), Ню Йорк (95), Нюарк (81), Торонто (78) та Дітройт (70). Кампанія і змагання продовжуються та посилюються.

ЗСА зроблять все, що потрібно, щоб припинити постачання зброї й виряду для Північного В'єтнаму

Вашингтон. — Під час пресової конференції, яка відбулася тут в середу 10-го травня ц. р. секретар оборони Мелвін Р. Лерд заявив, що З'єднані Стейти Америки зроблять всі потрібні заходи для того, щоб припинити постачання зброї і військового виряду для Північного В'єтнаму. Водночас із цим Лерд подав до відома, що після проведеного вночі з неділі на понеділок замінування північнов'єтнамських портів один совєтський корабель, який плив до північнов'єтнамської пристані в Гайфонґу, завернув з дороги, й один із совєтських кораблів, що находилися в пристані, відплив зараз же після того, як пристань була замінована. Лерд поінформував також, що в той час, як американські літаки заміновували північнов'єтнамські порти, у пристані Гайфонґу находилося 16 совєтських кораблів, 5 комунокитайських, 4 британських з Гонг Конгу, 2 кубинських, 1 східнонімецький 3 польських і 5 сомалійських. Відповідаючи на питання журналістів, Лерд заперечив, що ЗСА започаткували бльокаду Північного В'єтнаму, бо у випадку бльокади ЗСА мусіли б атакувати поза північнов'єтнамськими територіяльними водами всі кораблі, які плили б до Північного В'єтнаму. В сучасній ситуації ЗСА тільки повідомляють ці кораблі, що вхід до портів замінований і про це повідомлено також Об'єднані Нації й увесь світ. Не видано досі також наказу, щоб обстрілювати кораблі, які будуть намагатися вивантажити привезені ними виряд і зброю. Лерд заявив тільки, що ці вантажі будуть бомбардовані після їх вивантаження у пристанях або на побережі. Якщо б совєтські кораблі пробували відмінувати поля, то американські літаки й кораблі не будуть їм в цьому перешкоджувати, але ж будуть негайно скидати нові міни. В тому ж випадку, коли б північнов'єтнамські судна пробували приймати привезений для них вантаж з кораблів на інтернаціональних водах, то вони будуть атаковані американськими кораблями і літаками. Якщо ж іде про бомбардування військових об'єктів і комунікаційних ліній у Північному В'єтнамі, то воно буде продовжуватися обережно, щоб не спричиняти втрат серед цивільного населення.

МекҐоверн здобув у Небрасці більшість голосів, Гомфрі має більше делеґатів

Омага. — Згідно з проголошеними в середу 10 травня ц.р. дальшими вже повнішими вислідами вівтіркових правиборів у стейті Небраска, сенатор Джордж МекҐоверн із Південної Дакоти здобув більшість голосів 75 738, або 41%, але в той час сенатор Гюберт Г. Гомфрі, який опинився на другому місці із 64 630 голосами, або 35 відсотками, матиме більшість делеґатів із цього стейту, бо 12 проти 10, що припали МекҐовернові. Губернатор Алабами Воллес здобув 23 226 голосів, або 12 відсотків. На демократичному списку в Небрасці було усіх одинадцять кандидатів, але ж вісім із-поміж них, в тому числі сен. Едмунд Москі, Генрі М. Джексон, Юджин Джей. Мек Карті та інші одержали всього 3% голосів або й менше. На республіканському списку, за даними із 1 994 на всіх 2 031 виборчих округ, президент Ніксон здобув у Небрасці 169 541 голос, або 93 відсотки, МекКлоскі — 8 487 або 5% і Ашбрук 4 770 або 2%. Кількість зареєстрованих республіканських виборців, які голосували на Ніксона була більшою, як кількість усіх демократичних виборців, які голосували на МекҐоверна, Гомфрі і Воллеса: 169 541 за Ніксоном проти 163 594 за трьома названими демократичними кандидатами.

Палата Репрезентантів розглядає питання про підвищення мінімальних платень

Вашингтон. — У Палаті Репрезентантів розпочалось обговорення законопроєкту, скерованого на те, щоб підвищити ґарантований федеральним законом мінімальний заробіток з 1 доляра 60 центів за одну годину праці до 2 долярів. Очевидно, це стосувалося б працівників у сільському господарстві. За новим законопроєктом має бути також встановлена мінімальна заробітна платня та забезпечене право на понадгодинну працю („овертайм") для яких 6 мільйонів людей, зокрема для помічниць і служниць, які працюють при родинах, та стейтових і місцевих урядовців. Такий законопроєкт особливо підтримують конґресмени-демократи, в цей рік президентських виборів, але його підтримують не всі республіканці і до нього має застереження Адміністрація і президента Р. Ніксона. З самого початку дебат над цими справами справами стало ясно, що Палата Репрезентантів схвалить законопроєкт, але у змодифікованому вигляді. Наприклад, конґресмени - республіканці підтримані частиною демократів, запропонували встановити мінімальну заробітню платню в 2 дол. на годину, але провести її в життя з наступного року. Здається, що й далі домашні робітниці не матимуть відповідної охорони збоку законодавців. Вже відбулося прелімінарне голосування, у висліді якого має бути підвищена платня для працівників на ріллі з 1 дол. 30 центів за годину до 1 дол. 50 ц. на годину в цьому році і до 1 дол. 70 ц. за годину з початком 1973 року. Для робітників у трикотажно-шитєвій промисловості мінімальну зарплату буде піднесено до 2 дол. за годину ще в цьому році. Мінімальна платня за одну годину праці буде цього ж року підвищена до 1 доляра 80 центів для стейтових і льокальних урядовців, домашніх помічниць, зайнятих при шкільництві, коледжах, у пральнях, готелях і ресторанах, а з початком 1973-го року вони матимуть урядово заґарантовану платню в 2 доляри за одну годину праці.

В Боффало відбулися Загальні Збори Округи УНСоюзу

Боффало (А. Кобрин). — Минулої суботи, 6-го травня, тут в залі Українського Національного Дому, в присутності головного секретаря д-ра Я. Падоха і обласного організатора В. Оріховського відбулися річні збори місцевої Округи УНСоюзу. У зборах взяли участь урядовці трьох найбільших і найактивніших відділів округи: 127, 304 і 360. Д-р Я. Падох порівняв успіхи цьогорічної весняної кампанії Округи Боффало з успіхами інших Округ і зі здобутками минулорічних кампаній та закликав секретарів і урядовців Відділів до більших зусиль, щоб не тільки покрити наші втрати, але виказати надвишку. В дискусії брали участь майже всі присутні, включаючи обласного організатора Василя Оріховського, в якій порушено ряд проблем, що з ними зустрічаються секретарі в щоденному житті. Порушено також можливість влаштування Дня Українського Народного Союзу, чи то силами нашої Округи Боффало, чи спільно з іншою Округою, напр. Округою Рочестер.

Нова Окружна Управа була обрана в такому складі: А. Т. Кобрин — голова, Р. Конотопський — заст. голови, мгр І. Гаврилюк — секретар і орг. референт, п-і Чеслава Шишка — касир. Контрольна Комісія: Михайло Завійський — голова, Петро Гаравус і Михайло Артимович — члени.

(Закінчення на стор. 3)

У ПІВДЕННОМУ В'ЄТНАМІ ПРОГОЛОШЕНО ВИЙНЯТКОВИЙ СТАН — В'ЄТКОНҐ ВІДКИДАЄ МИРОВІ ПРОПОЗИЦІЇ

Сайґон. — Південно-в'єтнамський президент Нґуєн Ван Тіє проголосив декрет про заведення вийняткового стану. Покищо не сказано, як у практиці він виглядатиме, але припускають, що Нґуєн Ван Тіє пануватиме тепер декретами без парляменту. Подібний стан проголошено під час комуністичної так званої Тет-офензиви 31 січня 1968 року. Але тоді у Південному В'єтнамі було понад пів мільйона американських вояків, які здавили або викинули комуністів із здобутих ними у першому ударі позицій та завдали величезних втрат. Тепер ситуація радикально змінена, але загал південних в'єтнамців у запіллі все ще не здають собі справи з загрозливої ситуації. Тому, за коментарями західніх обсерваторів, той розпорядок Нґуєна Ван Тіє має на цілі вивести південних в'єтнамців з апатії чи стану резиґнації. Він змінив теж знову деяких військових командантів. — Тим часом у Парижі голова делеґації В'єтконґу, яка називає себе міністром закордонних справ підпільного комуністичного уряду, пані Нґуєн Ті Бінь, скликала пресову конференцію, на якій рішуче відкинула останню мирову пропозицію президента Ніксона. Вона закинула тій пропозиції, що там нема згадки про політичну сторінку і що занадто неясно сказано про відкликання американських військ з В'єтнаму за чотири місяці після того, як Північний В'єтнам звільнить американських полонених. Пані Бінь повторила, що В'єтконґ не думає накинути Південному В'єтнамові однопартійного комуністичного режиму, а тільки „демократичний режим" — з участю комуністів в уряді. Голова делеґації Північного В'єтнаму на „мирову" Паризьку конференцію Хуан Туї відлетів з Парижу до Ганою, а член в'єтнамського Політбюра Ле Дук То відпровадив його на летовище. — Тим часом у В'єтнамі американські літаки бомбардували околицю Ганою і Гайфонґу та суходільні й залізничні шляхи у Північному В'єтнамі. У летунських боях американські літаки збили 10 совєтських „МІҐ-ів". Американці признали, що втратили три машини .Комуністи твердять, що збили 16 американських літаків.

Москва ще не зареаґувала на замінування північнов'єтнамських портів

Москва. — У середу 10-го травня ц. р. мало відбутися засідання 15-тичленного Політбюра компартії СССР, на якому мали вирішити, яке становище зайняти супроти постанови президента Ніксона — замінувати всі порти Північного В'єтнаму й не допустити взагалі, щоб до Північного В'єтнаму напливали дальші достави зброї, причому це стосується передусім головного постачальника морським шляхом — Совєтського Союзу. Але дотепер, поза статтею у „Правді", яка стверджувала „поширення війни" Америкою, та безбарвним комунікатом ТАСС-а не було офіційної реакції. Американські газети наводять низку фактів на доказ, що Совєти не відкличуть відвідин президента Р. Ніксона і не спричинять загострення відносин з Америкою. І так, у Москві перебуває тепер 15-тичленна група техніків, що остаточно підготовляють приїзд Президента, — у Гельсинках щоденно відбуваються засідання совєтсько-американської конференції про обмеження стратеґічної зброї, — в минулу неділю прибув до Вашинґтону совєтський міністер торгівлі Ніколай Патоличев, який вже мав наради з секретарем торгівлі Пітером Петерсоном щодо поширення обопільної торгівлі, — в Державному Департаменті відбуваються тепер успішні переговори з совєтською делеґацією щодо управильнення і покращання мореплавби, щоб більше число совєтських і американських кораблів могли прибувати до портів обох країн, — у Москві перебуває американська делеґація, яка переговорює про тісніші наукові зв'язки.

Ратифікацію пактів неаґресії Німеччини з СССР і Польщею відклали до 17 ц. м.

Бонн. — Соціялістичний канцлер Західньої Німеччини Віллі Брандт, лідер Християнсько -демократичної партійної опозиції д-р Райнер Барзель, лідер споріднений з тією партією Християнсько-суспільної Унії Франц Йозеф Штравс і міністер закордонних справ, голова збльокованої із соціялістами Вільно-демократичної партії Вальтер Шеель дійшли до порозуміння, щоб відкласти голосування в нижчій палаті німецького парляменту над пактами неаґресії з Совєтами і Польщею до 17 травня ц. р. 19 травня відбудеться голосування у вищій палаті парляменту, а в деня пізніше президент Ґустав Гайдеман підпише ратифікаційний документ. Таку процедуру устійнено для того, щоб вможливити гладке переведення тих пактів через ратифікаційні формальності та виминути голосування, в якому покажеться роздвоєння опінії німецького політичного світу на ті договори, що загострило б внутрішні відносини. Християнсько-демократична партія вела завзяту кампанію проти тих договорів, що їх Віллі Бранд підписав у 1970 році у Москві і Варшаві ,але в її парляментарному клюбі не було однозгідности щодо того, чи треба відкинути ті договори і наразитися на нову холодну війну з Совєтами. Особливо Західній Берлін, який дістав кращі умовини комунікації із зовнішнім світом і „співіснування" і комуністичною східньою частиною міста наполягав, щоб ратифікувати договори і не погіршувати їм ситуації.

МАНІФЕСТАЦІЯ І ДЕМОНСТРАЦІЯ
В ОБОРОНІ ПРАВ ЛЮДИНИ В УКРАЇНІ У ВАШИНҐТОНІ, Д. К. 13-го ТРАВНЯ 1972 Р.

Конференція Центральних Молодечих і Студентських Організацій при Українському Конгресовому Комітеті Америки, з ініціятиви Товариства Української Студіюючої Молоді (ТУСМ) ім. М. Міхновського, за підтримкою Ради Директорів УККА, влаштовує в суботу, 13-го травня 1972 року в Вашинґтоні маніфестацію і демонстрацію. Поліційні дозволи на переведення маніфестації і демонстрації отримав Місцевий Відділ УККА у Вашинґтоні. Голова того ж Відділу д-р Степан Курилас є особисто відповідальним за переведення їх, згідно з правилами, поданими поліцією. Ці правила такі:

Збірка маніфестантів біля Пам'ятника Тарасові Шевченкові між годинами 12-тою і 1-шою. О годині 1-шій біля Пам'ятника почнеться маніфестація. Після закінчення програми біля пам'ятника похід маніфестантів піде по вулиці 22-ій і Пенсильвенії Евеню до Лафаєт Парку біля Білого Дому. Коли би там — в Лафаєт Парку — не змістилися всі маніфестанти, вони повинні зібратися на Фаррагот Площі та на МекФерзон Площі. Звідти делеґація маніфестантів повинна підійти до Білого Дому, щоби передати меморандум президентові Р. Ніксонові, з проханням, щоби він заступився за переслідуваних Москвою українських діячів культури в їхній власній Батьківщині.

По вичерпанню програми маніфестанти перейдуть походом по вулиці „К" і Вернон Евеню до Томас Сквер і дальше до Скат Сквер. Ті місця є віддалені приблизно 500 футів від совєтської амбасади. Цієї межі поліція не дозволяє переходити.

Перепроваджування грошевих збірок під час маніфестації чи демонстрації не дозволене.

Ціль нашої демонстрації перед совєтською амбасадою — запротестувати проти русифікації в Україні та масових арештувань, які від січня місяця цього року застосував Кремль.

Проситься всіх маніфестантів і демонстрантів додержуватися всіх правил, які ми тут подали і які будуть докладніше з'ясовані при відкриттю маніфестації.

КОНФЕРЕНЦІЯ ЦЕНТРАЛЬНИХ МОЛОДЕЧИХ І СТУДЕНТСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ ПРИ УККА

Коледж св. Петра знову включає виклади з історії України

Джерзі Сити. — Д-р Константин Савчук, надзвичайний професор історії в Коледжі Святого Петра в Джерзі Сити, знову викладатиме українську історію влітку ц. р. Курс, який носить назву „Історія України від 1648 року", триватиме п'ять тижнів — від 12-го червня до 14-го липня. Виклади відбуватимуться чотири дні в тижні (понеділок - четвер) від 7-ої до 9-ої години вечором. По закінченні курсу студенти одержуть три кредити. Згадані кредити визнають усі університети і коледжі в Америці. Минулого літа професор Савчук мав 26 студентів; однак, тільки 9 з них були українцями.

Д-р К. Савчук, який має докторат з Колюмбійського університету, одержав ц. р. від свого коледжу стипендію на весняний семестер 1972-1973 академічного року. Стипендія призначена на наукову працю. В жовтні минулого року в „Юропіен Стадіс Рев'ю", що його публікує Університет Лянкестер, Англія, появилася стаття д-ра Савчука під наголовком „Україна: суверенна і незалежна держава? Юридичний підхід". З нагоди святкувань століття Коледжу Святого Петра, проф. Савчук підготовляє конференцію на тему: „Східньоевропейський інтелектуальний протест". Конференція відбудеться 21-го жовтня ц. р. Д-р Константин Савчук є сином відомого нашого діяча професора Павла Савчука, поета, драматурга й вченого, який несподівано помер три роки тому.

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

ПАМ'ЯТНИК - МУЗЕЙ Т. ШЕВЧЕНКА

Канберра. — Комісія плянування столиці Австралії Канберри поінформувала Комітет будови Дому Української Культури — пам'ятника-музею Тараса Шевченка про площу й місце, яку та Комісія може передати для потреб українців у Канберрі. Головою Комітету є інж. С. Місько. Комітет працює з рамени Союзу Українських Організацій Австралії, СУАО, при підтримці голів стейтових Українських Громад у тій країні. Запропонована площа лежить дуже далеко від центру міста й від українського поселення, і Комітет не дав на неї згоди. Тепер ідуть старання вплинути на Комісію плянування через сенаторів, прихильних до українців.

УСПІХИ АНСАМБЛЮ „ЄВШАН"

Клівленд. — З великим успіхом відбуваються виступи молодечого Ансамблю „Євшан" у більших осередках українських скупчень, чистий прибуток з яких Ансамбль передає на Фонд Катедри Українознавства. Останньо „Євшан" виступав у Клівленді 22 і в Піттсбурґу 23-го квітня, а ще раніше в Трентоні й Нюарку, і всюди глядачі виявляли своє вдоволення довгими оплесками та квітами. Кожний концерт „Євшан" розпочинає за українською традицією — вітанням з хлібом-сіллю. Хором диригує Борис Садовський, танцювальною групою Роман Строцький, оркестрою диригує Михайло Козюпа. „Українська молодь не пропала!" - з радістю стверджують глядачі тих приємних концертів. Ансамбль „Євшан" дасть ще 2 концерти: в суботу 13 травня о 7-й вечора в Монтреалі, в Плято Голл, і в неділю 14 травня по полудні — в Трой, Н. П., в Трой Мюзік Голл. В. К.)

ДВА АВТОБУСИ СУМА ДО ВАШИНҐТОНУ

Ню Йорк. — Із Крайової Управи Спілки Української Молоді повідомляють, що в суботу 13 травня о 6-й год. ранку від Дому УВФронту при 315 Схід 10 вулиця відійдуть до Вашингтону для участи в демонстрації два автобуси. Їх винайняла для поїздки ГУ СУМА, і вони будуть заповнені в більшості сумівською молоддю.

МИСТЕЦЬКА СТИПЕНДІЯ 4 000 дол.

Едмонтон. — 34-річний маляр Ігор Дмитрук одержав стипендію у висоті 4 000 долярів від Канадійської Ради для продовження мистецьких студій. І. Дмитрук прибув з батьками до Канади в 1949 році, малярство вивчав у Албертському університеті й у Ванкуверській Малярській Школі, потім вчив малярство в Албертському Університеті.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Передплата: на рік — $24.00, на пів року — $12.50, на 3 місяці — $6.50. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Сутнє джерело загрози

Нема в цих днях газети у світі, нема радіо- і телевізійної стації, які не приносили б раз-ураз коментарів на тему нового драматичного звороту у В'єтнамській війні. Тисячі статтей і завваг одні одних доповнюють, одні одним заперечують. Бо оцінка залежить від персональної настанови, від індивідуального світогляду. Все ж є тут деякі безперечні моменти, які доводять до логічних висновків.

Передусім — це змінливість міжнародних подій. Ще в половині березня цього року В'єтнамської війни наче „не існувало": у самому В'єтнамі панував спокій, можна було по більшості його території безпечно подорожувати, у передвиборчій кампанії в Америці В'єтнам не грав ніякої ролі. 30 березня ц. р., коли Північний В'єтнам розпочав свою генеральну офензиву, використавши для неї масові достави танків, важких гармат і іншої совєтської зброї, не було тут ще великого схвилювання, як одним із епізодів затяжної війни. Мариво комуністичної перемоги й рішення президента Ніксона замінувати всі порти Північного В'єтнаму та простягнути бомбардування на всі шляхи у тій країні за одним махом змінило образ. Постала міжнародна криза, в якій відкриті всі можливості: Москва і Пекін проковтнуть загородження їм шляху до Гайфонгу, назверх будуть збережені „добрі" взаємини Вашингтону з отими двома комуністичними столицями, подорож Ніксона до Москви відбудеться у визначеному часі із сподіваним підписанням договору про обмеження стратегічної зброї, отож не буде поважних міжнародних наслідків. Але можливо також, що совєтський чи китайський корабель наскочить на міну й піде на дно, або на водах Тонкінської затоки розпочнеться стрілянина, або Москва чи Пекін вирішать свідомо спровокувати зудар із ЗСА — і маємо третю світову війну. „Ну, що ж — читаємо в одному коментарі, — це буде прикро, але, мабуть, куди прикріше для них, як для нас..." Нинішня криза ще раз заперечила тезу, що міжнародні відносини стабілізовані, і не буде ніякої зміни у Східній Европі, отож треба також українцям до тієї „стабілізованої" ситуації достосуватись.

Друга безспірна правда: праджерелом нинішньої кризи була комуністична аґресія у В'єтнамі. Від 1954 року Москва і Пекін робили все можливе, щоб комуністи заволоділи також Південним В'єтнамом, а останнього комуністичного наступу не було б, якби не ті два центри комуністичної загрози. Поки існує великодержава з ідеологією „уґроблення" всього вільного світу — завжди існуватиме загроза щораз нових криз, щораз нових зударів. І колись ті провокації переберуть мірку, і тоді мусить прийти до зудару. І тому слушно Ричард Ніксон кількакратно твердив і знову в своїй останній промові з 8 травня підкреслив, що потурання провокації і пасивність супроти комуністичного загарбництва тільки сприяє комуністичному агресивному імперіялізмові. Тому він відкидає сповидний „мир, який був би тільки прелюдією до нової війни".

Віддавна перевірено правду, що найкращим засобом проти совєтської арогантії є рішучість. Коли тільки Америка виявила свою рішучу поставу — як це було з переламлюванням бльокади Західнього Берліну у 1948-49 рр., чи кубинською кризою в жовтні 1962 року, —Совєти завертали. Але пасивність ЗСА під час мадярської революції у листопаді 1956 р. та інвазії до ЧССР у серпні 1968 р. була в очах Москви доказом слабости Америки і заохотою до такого дальшого зброєння, яке довело до загрози, що першенство щодо збройної потужности у світі може перейти від ЗСА до СССР. Задивлення у власну потугу — „запаморочення від успіхів" — може власне й стати причиною перетягнення струни Москвою. Це те, що американці називають „міскалькуляцією": помилкою в оцінці ситуації, також помилкою, яка штовхне до спровокування зудару з Америкою.

Свідомість поважної кризи з усіма її можливостями, спонукала президента Ніксона закликати американський нарід до солідарного підтримання його. Величезна більшість народу вже заявилась за ним. Передвиборчі партійні агітатори, щирі й фальшиві пацифісти та наївні проповідники міжнародного братолюбія становлять в американському народі напевно значну меншість. Американці люблять рішучість у своєму державному проводі, і вони вірять в мудрість і чесність того проводу.

Молодь і Україна

Цієї суботи 13-го травня у Вашингтоні — столиці нашої держави, відбудеться українська демонстрація в обороні людських і національних прав України. Учасники зберуться спершу під пам'ятником Тараса Шевченка при 22-й вул. і „П", щоб так символічно вклонитись Шевченківській нескореній Україні. Звідти маніфестаційно перейдуть до Білого Дому, де окрема делеґація передасть Президентові петицію, а потім відбудеться велика демонстрація біля совєтського посольства — протест проти ґеноцидної політики Москви в Україні та інших не-російських „республіках", і то саме в 50-ліття створення СССР. Дуже важливим фактом у цьому пляні є те, що ініціятива такої маніфестації і демонстрації вийшла саме з лав української зорганізованої молоді, а її підхопило старше громадянство і схвалила на засіданні в квітні Рада Директорів УККА.

Скільки вже було і ще буде розмов між старшими про те, що наша молодь відходить від української мови, справ, проблем, культури й традицій. Та виявляється, що є справи, які молодь глибоко хвилюють, які вона душею переживає. Чому? Бо йдеться там, у поневоленій Україні, про таку ж саму молодь, як і ось ця, заокеанська. В. Чорновіл, В. Мороз, Є. Сверстюк та інші безневинно покарані режимом — це ще тільки вчора студенти, цілком молоді люди нового українського покоління — і між ними та українською молоддю на Заході створився духовий міст внутрішнього зв'язку, зобов'язань і чести. А такий міст є також мостом до джерел української культури й духовости, до глибин українського мистецтва, наукової, політичної і громадської думки.

Невелику ролю відіграло б навіть те, що президент Ніксон може не поїхати до СССР. Найважливіший самий факт масової участи української молоді, молодих американських громадян, у цій демонстрації у Вашингтоні. Важливе те, щоб президент Ніксон і Америка знали, чого домагається ця молодь: не маріхуани, не байдикування, не безвідповідальности, — а правопорядку. Цей ідеалізм є однаковою мірою скарбом як для вільної Америки, так і для України, яка змагається за свою волю й долю.

І. Вовчук

ЮВІЛЕЙНИЙ МІТ

(2)

Національна політика пекінської партії завжди була політикою російського великодержавства. На протязі півстоліття керівництва імперією „російськістю" звужувалося, витіснялося і поборювалося національну самобутність культурно - історичного укладу народів, нищилося їхню історичну пам'ять. В ювілейну річницю партія проголошує, що „за роки будови соціялізму і комунізму в СССР виникла нова історична спільність („общность") людей - радянський нарід" („Коммунист", ч. 3, 1972).

М. Бердяєв у статті „Духи русской революції" твердив, що... „большевики оперують фікціями, а не реальностями, вони перетворюють у фікції все господарсько-економічне життя країни". „Радянський нарід" — як нова історична спільність, що буцімто вже виникло в процесі московського соціялізму, це один міт, фікція, оформлена постановою всевладної партії, щоб нею заслонити „внутрішні суперечності" в країні. „Однією з цих суперечностей є націоналістичні прояви", — твердиться в „Радянській Україні" з 28 березня. Вони, — говориться далі в офіціозі „суверенної колонії", — спричиняють „непорозуміння правильного поєднання національних та інтернаціональних інтересів, державного суверенітету, норм і принципів, на яких повинні будуватися взаємовідносини між країнами всередині соціялістичної співдружности"

А офіціоз партії в передовій, говорячи про т. зв. „нову історичну спільність", вимагає рішучої і „непримиримої наступальної боротьби проти ідеології буржуазного націоналізму" („К о м мунист", ч. 4, березень). Вимогами наступальної боротьби проти націоналізмів постанова заперечує реальність існування „нової історичної спільности". Про нереальність її добре знають на партійному шпилі, і тому одночасно з проголошенням чергового міту „Правда" підкреслює, як особливо важливе завдання, пропаганду принципів ленінської теорії в національному питанні.

Безсилий накинути свою владу над духовним світом націй в тоталітарному царстві большевизм творить міт про монолітність великодержавства, щоб, накидаючи його, насаджувати російськість, яку на 24-му З'їзді партії названо „глибоким інтернаціоналізмом русского народу". Дійсну, правдиву історію націй і народів підмінюється фіктивною історією імперії, яка буцімто не підкоряла силою народів, а русский нарід „возз'єднував" і „визволяв" їх.

Досі бодай говорилось про рівність націй в СССР. В ювілейному році ЦК партії заявив, що в утворенні нової спільноти (фікції), якої „ще не знала історія людства" („Правда", 7 берез.), вирішальна роля належить русскому народові. „В утворення, зміцнення і розвиток багатонаціональної є п ільности внесли свій вклад всі народи нашої країни. Але видатна роля в цьому процесі належала й належить великому русскому народові — старшому братові серед вільних і рівноправних націй і народностей Країни Рад" („Известия", 7-го березня 1972).

Вказавши на „видатну ролю" русского народу в творенні т. зв. радянського народу, урядовий орган СССР, повторюючи формулу з 24-го з'їзду партії, підкреслює „глибокий і н тернаціоналізм, революційну енергію, самовідданість і працьовитість" в творенні рабського суспільства. А партія в ювілейну річницю створення СССР проголошує те суспільство за нову і вищу форму спільности людей. З виникненням її (в маренні ЦК КПСС) нації ще не зникають, а в „новій спільності" органічно поєднується „інтернаціональне з національним, з провідною ролею загального, інтернаціонального", як виясняє урядовий офіціоз „Известия" з 7 березня 72.

А „інтернаціоналізм" же, та ще й „глибокий", притаманний „старшому братові". Тому то, твердиться в передовій „Коммуниста" (ч. 4), „велику ролю в реалізації цього завдання (побудова т. зв. радянського суспільства — І. В.) відіграла передусім безкорислива допомога руської робітничої кляси, руського народу іншим народам"...

Півстолітній шлях в реалізації маячного завдання в побудові т. зв. радянського суспільства, як знаємо, вкритий горами трупів, залятий ріками крови націй і народів, що обороняли і обороняють свою національну самобутність, скарби національного духа від інтернаціональних принципів большевицького великодержавства.

Вірний історичним традиціям російської імперії (царської і большевицької) ЦК КПСС в ювілейному році, посилюючи курс московського великодержавства, творить міт — чергову фікцію „нової історичної спільности". Адміністративно - політичними заходами нову фікцію наказано втовкмачувати людям у голови, щоб витісняти найбільшу культурно - національну реальність, якою є нація.

Імперську державність Росії і СССР завжди будовано згори, не з підвалин. Нині, коли на імперські підвалини натискають відосередні сили націоналізмів поневолених Москвою націй, всевладна партія шукає оперття в „інтернаціоналізмові" русского народу. „В сучасному ідеологічному протиборстві між соціялізмом і капіталізмом, — говориться в „Радянській Україні" з 28 березня, — найважливішою і найгострішою ділянкою стала боротьба між пролетарським інтернаціоналізмом і націоналізмом".

Постанова ЦК вимагає від усіх, кого большевизм позбавив свободи, включитись у відзначення новітньої дати, якою започатковано творення найбільшого парадоксу XX століття. В довжелезному переліку відомств, міністерств, наукових і навчальних закладів, видавництв — усіх і вся офіціоз ЦК вказує їм, що вони мають робити, щоб серед націй посилити „єдність", очевидно ж „інтернаціональну". Від усіх, а в першу чергу від членів партії, постанова вимагає „непримиримо" поборювати націоналізм та прояви „місництва" і накидати ювілейний міт про т. зв. єдиний радянський народ.

К. Крупський

РЕАЛЬНИЙ ГОЛОС ПРО СУЧАСНЕ МОСКОВСЬКЕ ЦАРСТВО

Політична гра поміж Заходом і Сходом, яка відбувається на світовій арені, може зневірити не одного з тих, хто сподівається від Заходу більшої прямолінійности супроти системи, яка поставила собі за ціль знищити „зогнилу капіталістичну систему". Так званий культурний обмін та інші потягнення нібито в сторону дружби поміж ЗСА і Совєтським Союзом бентежать і настроюють песимізмом багатьох людей і по цей і по той бік дещо відхиленої залізної заслони.

Коли, однак, вглянемося уважніше в політичне дзеркало, яким є вільна преса на Заході, а головно в ЗСА, то побачимо: ті офіційні політичні потягнення не відображують бажання широких кругів американської спільноти, звідки доходять голоси, які вливають і кріплять захитану надію на перемогу правди і на те, що пограбування н а ціональних прав поневоленим народам т. зв. Совєтського Союзу знаходять чимраз більше співчуття серед народів Заходу, головно великого американського народу, який ніколи не толерував і не толерує тиранії.

Для прикладу вкажемо на статтю відомого американського журналіста Иосифа К. Гарша п. н. „Неспокійні совєти", надруковану в щоденнику „Гералд Екземінер", який виходить у Лос Анджелесі в Каліфорнії. Мабуть, не один з українських читачів, з огляду на назву статті, виказав би до неї упередження з тієї причини, що такого народу, як „совєти", немає. Однак, із змісту статті бачимо, що автор прекрасно знає це. Вже на вступі він каже, що вздовж західніх кордонів СССР відчувається неспокій, яким дуже занепокоєні керівники в Москві. Вони мають клопоти внутрі і назовні офіційних кордонів.

Далі И. Гарш пише: „Останнє потягнення супроти румунського уряду було несподіваним зл а г ідненням відносин, але в той же час, пробуючи ласкавістю втихомирити цього неспокійного клієнта імперії, застосовано зовсім противну техніку — арешти і переслідування в Україні, Литві і Латвії, де навіть правовірні місцеві комуністи знають, що їхні народи не завжди були під пануванням Москви".

Гарш пише, що на совєтський зовнішній тиск китайці відповідають протитиском, використовуючи невдоволення супроти Москви комуністичних партій інших народів.

Про інший засіб спротиву збоку українців Гарш пише: „Як доносять, одною з форм спротиву є фінансування українськими еміґрантами в Західній Европі й Канаді української націоналістичної літератури, яку перепачковують в совєтську Україну. Здається, наплив такої літератури постійний, і того напливу большевики не можуть здержати. Вони можуть тільки арештувати тих, яких уважають зараженими тією літературою. Як вислід цього була хвиля арештів інтелектуалістів в Україні, які проходили після арештів, переведених в самій Росії".

Описавши загально, як Китай хитро веде конкуренцію з Москвою в опануванні комуністичних партій у країнах Латинської Америки, Західньої Европи, а головно в Італії та Румунії, Иосиф Гарш ще раз повертається до СССР: „Росія мала проблему „меншостей" вже від часу, коли царі почали завойовувати сусідні країни. Підбиті народи звичайно бувають пасивними в періодах, коли Москва сильна і коли вона в наступі назовні, але стають неспокійними тоді, коли є тиск на Росію іззовні. Тоді вони мають можливість і місце на маневрування.

„Мабуть, н а йцікавішою справою в останніх днях є несподівана зміна московської позиції відносно Румунії. Протягом майже цілого грудня Москва поводилась супроти Букарешту так, неначе готова була зробити з Румунією те саме, що недавно зробила з Чехо-Словаччиною. По совєтській стороні кордону стояли напоготові танки. Але в останніх днях холодну насупленість заступив поблажливий усміх. Чому це так — таємниця Кремлю".

„Отже, виходить так, що Румунія безкарно може змагати до напівавтономії. Але ця напівавтономія, якою втішаються румуни, викликає заздрість по другій стороні кордону — в Україні. Чому ж українці з їхньою багатою і старовинною культурою та історією не можуть також втішатися хоч деякою автономією" — запитує Иосиф К. Гарш.

Свою статтю закінчує він такими словами: „Половина людей, які живуть у межах „Союзу Радянських Соціялістичних Республік", фактично були завойованими і тепер насильно втримуються в стані підкорення пануючим російським народом. Це — Ахіллова п'ята Москви. Колись, під час „холодної війни" Джан Фостер Даллес робив приціл в цю Ахіллову п'яту, тим самим даючи Москві „домашнє заняття". Тепер Вашинґтон цим майже не займається, однак, як виглядає, китайці добре розуміють цю „техніку".

Нам дуже приємно відмітити, що Иосиф К. Гарш — один із передових американських журналістів, які мають поважний вплив на формування публічної опінії. Він автор синдикованих статтей, які появляються в цілому ряді щоденників З-СА.

Об'єктивний погляд Гарша на сучасне московське царство не є спорадичним: в американській журналістиці, як і історіографії дедалі виразніше формуються реальні погляди на причини гіркої долі народів, що перебувають під московською „опікою" і бажають жити вільним національним життям.

Ось перед нами щоденник „Денвер Пост", датований 28-го квітня, в якому бачимо невеличку новинку, подану за пресовою агенцією ЮПІ (Юнайтед Пресс Інтернешнел) п. н. „Поліція звільнила 5 українців, арештованих під закидом націоналізму". В останньому уступі цієї новинки читаємо: „Багато з тих 21 арештованих українські письменники й критики, знані з їхньої опозиції до совєтської політики відносно української мови і культури".

Жах огортає, коли подумати над тим, скільки то горя й кривди криється за лаконічними словами цієї пресової новинки. Тому такі статті, як цитована вище, треба щиро вітати і виявляти вдячність їх авторам, які розкривають ненаситну захланність російського імперіялізму.

РОЗМОВА ПРО ОБРАЗИ І ГАРБУЗИ

(Трохи дійсна, трохи правдоподібна)

Недавно автор цих рядків мав приватну розмову з одним із наших визначних мистців - малярів, — покищо не ювілятів. Мій співрозмовець просив не подавати його прізвища в пресі, хоч воно широко знане й популярне в екзильній Україні, як і в під'яремній.

— Не хочу більше розголосу в наших газетах, бо він мене задорого коштує, — заявив мистець. — А ось вам приклад. Десь три тижні тому, чи що, написала одна симпатична пані статтейку в „Свободі", в котрій звеличала мене особисто і мою творчість, а крім того назвала мене добродієм молоді, бо я пожертвував картину на льотерію в Академії св. Юра в Ню Йорку. Вправді я й перед тим давав час від часу свої образи на так звані добродійні цілі, але преса якось цього не помічала. Аж тепер — справжні пеани: меценат, приятель молодого покоління і так далі.

На наслідки не довелось довго чекати... Кілька днів тому з'явилася в мене делеґація приятелів Українського Вільного Університету в Мюнхені в особах двох панів для фінансової допомоги УВУ. З цією метою відбудеться розгра картин десятьох найвизначніших українських мистців, і до цієї славної десятки зараховано також і мене, хоч покищо вони ще не мають моєї картини. Їм було б дуже приємно, як би я був такий добрий і дав свою ласкаву згоду... і так далі, і так далі.

Дав ласкаву згоду. Картину також.

Не минуло й двох днів, як тут приходить друга делеґація, цим разом місцевої Студентської Громади, що так активно включилася в збірку фондів для Гарвардського Центру Українознавчих Студій. А в складі делеґації — уявіть собі! — бачу симпатичну доню з тих двох панів докторів, які виканючили в мене образ на УВУ. Стоїть дівчина і чарівно усміхається.

— Пане маестро, ви, мабуть, здогадуєтесь, за чим ми до вас прийшли? — питає.

— Знову по якесь національне здирство, — відповідаю.

— Так!.. А чому — знову?

— Бо два дні тому був тут ваш тато і дістав від мене картину на УВУ.

— Власне від нього, від мого тата, ми перехопили ідею влаштувати льотерію в користь Гарвардської Катедри, — сказала дівчина. — Якщо тато так ревно підтримує свій Університет у Німеччині, який дав йому докторат, то чому нам, молодим, не підтримати українознавчої катедри тут, в Америці, від якої ми сподіваємося дістати докторати?.. Пане маестро, не давайте нам гарбуза, підтримайте на... драйв, чи як бо то сказати по-українському...

— Кампанію, — підповів їй колега - студент.

— Так, так, кампанію!.. Пане маестро, не гасіть святого вогню, — як писав у „Свободі" пан Огайський, приобіцяйте, що пожертвуєте вашу картину на нашу льотерію! Покищо вистачає нам вашої обіцянки, — ми ще не забираємо у вас образа!

Дав обіцянку, щоб не гасити святого вогню ентузіястичної студентської молоді. А тепер ось сиджу і жду свіжої напасти. Бо в журналі „Самопомочі" „Наш Світ" написав пан Богдан Гошовський, що будову Сарселів, УВУ і Гарвардів треба зачинати з передшкілля чи там з дитячих садочків. Оце ввижається мені, що зараз відкриються двері моєї робітні, а в них з'явиться усміхнена „садівничка" з передшкілля св. Юра і скаже:

— Пане маестро, ви, мабуть, здогадуєтесь, за чим я до вас прийшла...

І. Кер

Панас Феденко

ЧИТАЮЧИ СПОМИНИ ЄВГЕНА ОНАЦЬКОГО

(3)

Про відірваність українських дипломатів від Рідного Краю свідчить запис Онацького з 9-го січня 1920 р.: в Римі мала бути нарада представників трьох місій у справі відомостей „в зв'язку з існуванням урядів Петлюри, Ткаченка і Мануїльського з Раковським". (ч. II, стор. 20). Дика фантазія, бо ніякого „уряду Ткаченка" (ніби „націонал-комуніста") не було і не могло бути. А проте, навіть Дмитро Дорошенко, міністер закордонних справ за влади П. Скоропадського, казав Онацькому у Відні в липні 1920 року, що „нічого не мав би проти того, щоб була Совєтська Україна, аби тільки щось дійсно було"... (ч. II, ст. 251).

Онацький переповідає дискусії між українськими еміґрантами того часу, які відрізняли „позицію Леніна", що ніби „визнавала" незалежність України, від позиції комуністів — Бухаріна-Пятакова, які були „централістами". Не бачили вони (як і мільйони людей у вільному світі), що клич Леніна — „самовизначення народів аж до відокремлення" — був тільки хитрим тактичним ходом імперіяліста, щоб приспати чуйність неросійських народів і накинути на них московську петлю. Захопивши своїм військом Україну, Ленін 1920 року рушив на Польщу з своїми вірними поляками — Дзєржинським, Мархлевським та іншими, що хотіли прилучити Польщу до „братньої Росії".

Василь Мазуренко, радник місії УНР у Римі, так увірував у визволення з Москви, що в липні 1920 р. хотів був їхати туди „на конґрес III Інтернаціоналу, як представник з а к о р д онної групи українських комуністів". (ч. II, стор. 242).

Поряд з орієнтацією на „червону" Москву, діяла серед української еміґрації в той час орієнтація на іншу, „білу" Москву. Є. Онацький цитує лист Сергія Шелухина, члена дипломатичної місії в Парижі (дата — 22 XI. 1919 р.), в якому Шелухин писав про Василя Панейка і Степана Т о м ашівського, „які завели інтриги, проявили в роботі повний сепаратизм і неслухняність Урядові, ізолювалися від сусголосних нам галичан, утворили таємне бюро, працюють поза плечима делеґатів і т. д.". (ч. I, стор. 111). То була орієнтація на Денікіна, що вже тоді „дихав на ладан". Як практичний висновок із цієї орієнтації, Є. Онацький згадує в записі з 26 січня 1920 р.: „Синґалевич (тодішній представник уряду диктатора Петрушевича у Відні — П. Ф.) прислав телеграму з В і д н я до от. Коссака, щоб посилати українських полонених до Новоросійського (на Кубані), нібито до англійців, що будуватимуть там протибольшевицький фронт. Отже таки — до Денікіна. Що за скандальна історія!" — зазначає Онацький (ч. II, ст. 34).

Не маю охоти далі робити виписки із споминів п. Онацького. Не буду згадувати про безвідповідальність, бездіяльність і незаконні дії різних осіб, що їм Уряд УНР доручив велике завдання — обороняти українську ідею на міжнародному форумі. Багато цих людей не виконали доручення, показали себе недостойними довір'я.

Дехто може скаже, мовляв, п. Онацький мав би замовчати гріхи і злочини тих, що в чужих країнах, не мавши над собою контролі, робили, що хотіли. Так, як Севрюк, зробив теж і секретар посольства УНР у Відні Біленький: він загарбав касу посольства, де були значні суми долярів, і казав: „Я цього Уряду не визнаю. Та й половину грошей уже витрачено. Те, що залишається, віддам тоді, коли буде справжній Уряд!" (ч. II, ст. 89). Запис — 10. 3. 1920 р.

Моральний розклад наслідком упадку контролі й дисципліни був також серед польської еміґрації після поразки повстань у рр. 1830 і 1863. Ходили чутки, що противники отруїли славного поета Міцкевича в Туреччині р. 1855...

Само собою, у ч а с н ики збройної боротьби в Армії УНР, що діяла проти окупантів у Зимовому Поході 1919-1920 р. не могли знати про деморалізацію і дезорієнтацію, яка поширилася в той час серед українських еміґрантів. Вони виконали свою повинність перед народом, жертвуючи своє здоров'я і життя.

Ніхто не сміє докоряти Є. Онацькому, що описав немало темних сторін у житті українських еміґрантів в рр. 1919-1920, які були déraciné's (відірвані від коріння) і, бувши в безконтрольності, наробили багато лиха своєму народові. Шевченко писав, що треба знати правду про „тяжкі діла" н а ш и х предків: „Все розберіть та й спитайте тоді: Хто ми?, Що ми? Чиїх батьків? Ким? За що закуті"?

Тому, коли хочемо оминути надалі помилок і злочинів, то мусимо знати, де корінь зла, знати помилки і гріхи попередників. Лікар не замовчує недуг своїх пацієнтів, він, при потребі, ножем вирізує болячку, що загрожує життю недужого. На помилках політичних та на кримінальних п р оступках, які описує Є. Онацький у своїх споминах, кожний чесний українець може багато навчитися: 1) Необхідности строго контролювати діяльність осіб, покликаних до громадської роботи; 2) Пильнувати, щоб до українських громадських справ не пролазили всякого роду юди-запроданці, що „задля лакімства нещасного" стають на службу ворогові України.

У споминах Є. Онацького небагато друкарських помилок. На жаль, показник імен додано тільки до першої частини „По похилій площині".

(Кінець).

ПОВІДОМЛЕННЯ

Третій Академічний Літній Курс на Українському Католицькому Університеті ім. св. Климента Папи розпічнеться 15 червня 1972 р. і триватиме до 15 липня 1972 р. Виклади будуть читатися з богословських, українознавчих та суспільствознавчих дисциплін.

Зголошуватись можуть дійсні студенти та всі зацікавлені у збагаченні своїх знань. Оплата за курси — 75 дол. (з можливою знижкою для незаможніх на 50 дол); кошти перебування — 6 дол. денно.

За детальними інформаціями про програму викладів та про інші справи, зв'язані з курсом, звертатися на адресу: Università Cattolica Ucraina, Via Boccea 478, 00166 Roma, Italia.

Нова церква в Параґваї

Сан Хуан, Параґвай. — Український католицький Владика Андрій Сапеляк прибув з Буенос Айресу до Параґваю і в сослуженні інших отців посвятив нову українську католицьку церкву в околиці Сан Хуані. Вірні зустріли Владику хлібом-сіллю. Землю під будову тієї церкви подарував громадянин Іван Головатий, будували о. Й. Різзінґер та українці

У Польщі помер дир. Іван Мартюк

З Польщі наспіла вістка, що там у Свідніці, воєвідство Вроцлав, 26 квітня ц. р. нагло помер на вилив крови до мозку бл. п. Іван Мартюк, бувший директор Центросоюзу у Львові.

Покійний народився в селянській родині 19 вересня 1889 року в Скалі Подільській в Україні. Гімназію закінчив у Тернополі, був головним організатором Січей у Борщівському повіті, членом багатьох українських установ та старшиною УГА.

По першій світовій війні включився в роботу в споживчій кооперації та від сільської кооперативи через Повітовий Союз Кооператив у Копичинцях, де був директором аж до 1930 р., аж до Центросоюзу, якого був співосновником і директором від 1930 р. аж до його кінця в Любені в травні 1945 р. У Центросоюзі Покійний був референтом експорту яєць, ярини, дробу та домашніх тварин. Написав спогади-монографію про Центросоюз, яка має незабаром появитись друком у видавництві Товариства Української Кооперації під редакцією проф. І. Витановича. У вступному слові про автора цеї монографії проф. І. Витанович пише, що „Автор спогадів — історії Центросоюзу, один з найбільше типових постатей з-поміж провідних співучасників західньо-українського кооперативного руху, які приставали до нього без традиції, без фахової підготови, але з ентузіязмом і молодечим ідеалізмом, з любов'ю до народу, з якого самі вийшли та добре знали його справи-потреби"...

Похорон відбувся 29 квітня ц. р. на цвинтарі у Свідніці, побіч могили його дружини Анни з Замостовських. Покійний залишив у смутку дочку Христину, зятя, двоє онуків і численну родину в Україні та на еміґрації.

В Боффало відбулися Загальні Збори Округи УНСоюзу

(Закінчення зі стор. 1-ої)

Збори закінчилися обговоренням пляну праці на цей рік і кінцевим словом д-ра Ярослава Падоха, в якому він закликав продовжувати традиції наших піонерів та постійно розбудовувати УНСоюз своєю безперервною працею. Доповідач подав ряд засобів, які ведуть до тої цілі, а саме: використовування підвишки передплати „Свободи" до $24.00 для приєднування передплатників до УНС, бо члени платять тільки $7.80 річно. Різницею між цими оплатами можна легко оплатити всю, або значну частину вкладок за забезпечення. Д-р Падох вказував на велику вартість забезпечення на вищі суми й потребу для майже всіх членів УНС додатково забезпечитися, при чому вказував на особливе значення дуже дешевих термінових і акцидентових грамот. На добрий завдаток успішної праці Відділів Округи секретарка Відділу ч. 127 п-і Марія Гаравус передала головному секретареві п'ять аплікацій нових членів.

Користаючи з побуту в Боффало, д-р Я. Падох передав на радіостації В. Шарвана привіт членам УНСоюзу, вказуючи на значення життьового забезпечення та водночас на вагу великого числа організованих наших земляків. В часі цієї суботньої радієвої передачі п. Шарван закликав слухачів до жертвування датків на оплачення автобусу для пластунів і сумівців на маніфестацію у Вашингтоні й з признанням слід підмітити, що впродовж півторагодинної програми він зібрав повну суму для оплати автобуса — 800 долярів. На цій радіостації проголошуються постійні передачі про УНСоюз і його забезпеченеві грамоти.

ЕСПАНСЬКА КНЯЖНА ЦЕЦИЛІЯ ДЕ БУРБОН ПАРМА ВЕРНУЛАСЯ нелеґально до Еспанії і промовляла перед кругло 25.000 еспанських монархістів у користь її брата, князя Гуґо Карльоса, претендента до еспанського престолу. Княжну Цецилію видалили були з Еспанії за її політичну діяльність. Голова Еспанії генераліссімус Франсіско Франко призначив на свого наступника Хуана Карльоса, внука останнього короля Альфонса XIII.

Київ 14. 5. 1942 — Бавнд Брук 14. 5. 1972

Сповіщаємо Українське Громадянство в ЗСА, що

в неділю, 14-го травня 1972 року

— відбудеться —

УРОЧИСТЕ ВШАНУВАННЯ

Первоієрарха Української Автокефальної Православної Церкви
ПРЕОСВЯЩЕННОГО АРХИЄПИСКОПА

МСТИСЛАВА

Митрополита Української Православної Церкви в ЗСА

З цієї нагоди, в неділю 14 травня, в Церкві-Пам'ятнику Св. Ап. Андрія в Бавнд Бруку, Владика Митрополит МСТИСЛАВ очолить Архиєрейську Службу Божу, з участю Владик Архиєпископа МАРКА і Єпископа КОНСТАНТИНА та Всеч. Духовенства. По Службі Божій буде відправлений Молебень за здоров'я Найпочеснішого Ювілята.

О год. 2-ій по полудні, в залях HOLIDAY INN, Route US No. 22, Sommerville, N.J. відбудеться УРОЧИСТЕ ПРИЙНЯТТЯ в честь Достойного Ювілята. Програма прийняття передбачує привіти і мистецьку частину.

Повідомляючи про цю визначну у житті українського суспільства подію, просимо про усердні молитви за здоров'я Митрополита Ювілята і численну участь у головній урочистості в Бавнд Бруку.

За Ювілейний Комітет Вшанування 30-ої Річниці Архипастирського Служіння Владики Митрополита Мстислава:

Архиєпископ МАРКО, почесний голова
Протопресвітер С. БІЛЯК, голова
Митр. Протоієрей І. ДАНИЛЕВИЧ, секретар

ПОДЯКА

З Божою допомогою — на шляху до певного видужання — почуваюся до милого обов'язку найсердечніше подякувати всім Тим, які на вістку про мою недугу й операцію — поспішили з побажаннями швидко виздоровіти, телефонували до мене й відвідали в лікарні й дома.

Зокрема щиро дякую панству Марії і о. шамбелянові Мирославові Харинам за направду щирі турботи за моє здоров'я, а о. Шамбелянові за молитви. Дякую Хв. Редакціям щоденників „Свобода" й „Америка" за поміщення новинки про мою хворобу, у відповідь на що я одержав багато листів, в тому від тих, з якими контанкт був урвався раніше.

Щиро дякую моїм співпрацівникам в „Голосі Америки", зокрема моєму безпосередньому шефові п. М. Терпакові, п. Миколі Француженкові, панству Д. Корбутякам, п. Любі Ковалишин і п. Юрієві Денисенкові. Велику приємність своїми побажаннями зробили мені директор Інформаційного Агенства ЗСА п. Франк Шекспір і керівник Відділу „Голосу Америки", якого Українська Служба є частиною, п. Вильям Диксон.

Зокрема вдячний за побажання від Управи СУЖА й теплі слова та моральну підтримку від п. Галини Андреадіс, д-ра Я. Шав'яка, п. Ст. Спринського, д-ра Л. Мидловського й багатьох інших, які в час моєї недуги виявили дружнє наставлення до мене й своїми листами, відвідинами та телефонами підтримали мене морально.

Усім — найщиріша подяка.

9 травня 1972

МСТИСЛАВ В. ДОЛЬНИЦЬКИЙ
Mr. Mstyslaw B. Dolnycky
7803 Desen Drive
Lanham, Md. 20801

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями та Знайомими, що дня 7-го лютого 1972 р. в Україні по важкій недузі відійшов у Вічність на 86-му році життя наш Дорогий

БАТЬКО, ДІД і ПРАДІД

Мґр. ПЕТРО ЗАГАДАЙКО

ПАНАХИДА

ЗА СПОКІЙ ЙОГО ДУШІ

відбудеться дня 27-го ТРАВНЯ 1972 р. о год. 9-ій в Церкві СВ. ЮРА в НЮ ЙОРКУ, Н. Й.

В глибокому смутку:

ЯРОСЛАВА — донька з чоловіком МИКОЛОЮ
внуки: ІЯ та МАРТА з чоловіками
правнуки: ГАНУСЯ та ПЕТРУСЬ
Родина в Україні

Ділимося сумною вісткою з Рідними і Знайомими, що 9-го травня 1972 року відійшла у Вічність

ОЛЬГА ЯРОВЕНКО
З ДОМУ БАЗАРНИЦЬКА

на 73-му році життя.

ПОХОРОН відбудеться в суботу, 13-го травня 1972 р. о год. 1'-ій ранку з похоронного заведення Литвин і Литвин, 801 Springfield Ave., Irvington, N. J. і опісля о год. 1-ій на Український Православний Цвинтар в Бавнд Бруку, Н. Дж.

В смутку:

сини: ЄВГЕН і ВАДИМ з дружинами ТАМАРОЮ і МАРІЄЮ
внуки: ХРИСТЯ, НАТАЛЯ, БОЯН і МАРКО
сестра — ЯРОСЛАВА АНІС з чоловіком, дітьми і внуками
Близька і дальша Родина

Замість квітів на могилу

бл. п. інж. Антона Хухри

зложили на будову Церкви у Кергонксоні:

Інж. Орест і Оксана БЕДРІЙ	$25.00
Д-р Володимир і Оксана ЛЕНЕЦЬ	20.00
Інж. Роман і Орися ВИННИК	10.00
Пп. Зенон і Оля САВЧУК	10.00
Пп. Данило і Ганя СЛОБОДЯН	10.00
89 Відділ Союзу Укр. в Кергонксоні	25.00
Разом	$100.00

ПОДЯКА

„Отче наш... нехай буде Воля Твоя..."

З Божої Волі дня 25-го квітня 1972 року відійшла до вічного життя наша Найдорожча ДРУЖИНА, МАТИ і ДОНЯ

МИРОСЛАВА НАДІЯ ГУНДЯК-ПОЛЕГОНЬКА

Просимо найсердечнішу подяку Його Високопреосвященству, Високопреосвященнішому Владиці Митрополиту Мстиславу за Архиєрейську Божественну Літургію, і щиросердечну заупокійну проповідь в українській мові, Впреп. о. Прот. Петру Мелеху за зворушливу проповідь в англійській мові і за його всебічну поміч; за сослужіння в похоронних відправах Впреподобним і Всечесним Отцям: Артемію Селепині, Степану Біляку, Теодору Форостію, Івану Данилевичу, Йосипу Креті, Андрію Беку, Павлу Фальку, Андрію Двораківському, Василю Дякову, Нестору Ковалю, Феодоту Шпаченку, Нестору Столярчуку, Євгену Новицькому, Богдану Желехівському, Михайлу Борисенку, Мирославу Глинському, Івану Кулініу, Михайлу Запарнюку, Леонарду Куберському, Миколі Галеті, о. Протодиякону Володимиру Поліщуку; теж диригенту Дмитру Заворському і Церковному Хорові з участю п. Михайла Хоптяка і проф. Василя Завітневича; іподияконам Томі Боднару, Степану Гамерському, Івану Десібусу; Церковному Комітетові, всім Організаціям української православної парафії св. Димитрія в Картерет, ласкавому Жіноцтву за приготовання поминального обіду; всім Учасникам похорону; Всім, хто жертвував поминальні Літургії; Всім, хто зложив вінки; та Всім, хто листами, телеграмами і усно висловив нам співчуття в нашому горю.

Нехай Всемилостивий Господь винагородить усім Вам за Вашу доброту!

„Бог дав, і Бог узяв, нехай Ім'я Господнє буде благословенне від нині і до віку".

ЙОСИФ ПОЛЕГОНЬКИЙ — чоловік
МАРКО-ЙОСИФ і ГЛЕНН-ІЛЛЯ — сини
Архиєпископ МАРКО — батько

У СТОЛІТТЯ НАРОДИН КОНСТАНТИНИ МАЛИЦЬКОЇ

На Личаківському цвинтарі, у Львові, біля невеликого горбка притулився пам'ятник із чорного мармуру, на якому під стрілецького типу хрестом вирізьблено прізвище: „Константина Малицька, народжена у Кропівниках, коло Львова 1872-го р., померла у Львові 1947 р.".

Пам'ятник уфундували українські жінки розсіяні по цілому світі за ініціятивою Союзу Українок.

Чим визначилася, чим заслужила собі скромна, самітня жінка на таку увагу і пошану, що винесено її світлу пам'ять у ряди найкращих дочок українського народу? Видано також на еміграції у ЗСА заходом Союзу Українок монографію Константини Малицької за редакцією Лідії Бурачинської. Із тієї монографії подаємо лише декілька важливіших моментів з її життя, які кинули б дещо світла на цю небуденну постать.

Життя її охоплює часи двох великих світових воєн, під час яких наш нарід переживав велике піднесення і упадки. І вже перед першою світовою війною Константина Малицька — це одна із перших жіночих постатей, що активно включається у просвітянську й політичну працю у Галичині. Її учительський дебют у Галичі і праця у „Просвіті" відразу звернули увагу польської адміністрації, яка в її діяльності добачала небезпеку для польського панування на наших землях і тому зробила натиск на шкільні власті, щоб вони перенесли К. Малицьку до Західньої Галичини, на Мазури. Вона не послухала цього зарядження, переїхала на Буковину і там стала вчителювати в селі Лужанах аж до 1906-го р.

Коли Українське Педагогічне Товариство у Львові заснувало народну дівочу школу ім. Тараса Шевченка, Малицька була однією із перших учительок тієї школи. Як на Буковині, таксамо й у Львові вона віддає увесь свій час поза педагогічною працею на службу нашого народу. Стає співосновницею Жіночої Громади у Львові, яку водночас й очолює. У 1912 р. вона започатковує збірку під гаслом „на потреби України". Зібрані фонди стали згодом підставою для виряду і прохарчування Українських Січових Стрільців. Її прізвище підписане разом із іменами визначних громадян Галичини під відозвою до населення 1914-го р. За це московські окупаційні власті вивозять К. Малицьку на заслання у глибину Росії, де вона перебуває до 1920-го р. Після повороту до Галичини знову застає чужу, тим разом польську владу, яка на кожному кроці дає відчути свою ненависть до українського народу. У цих важких умовах вона не закладає рук і дальше йде працювати вчителькою у „Рідній Школі" при вул. Мохнацького у Львові, а також відразу відновлює і пожвавлює діяльність жіночого гуртка ім. Ганни Барвінок. Цей гурток влаштовував, у тому часі, дуже цінні вечори з рефератами та гуртував свідоме жіноцтво. За ту діяльність на просвітній ниві т-во „Просвіта" вибрало її своїм почесним членом.

Коли знялася знову хуртовина другої світової війни і прийшов новий, ще жорстокіший окупант — Москва, вона не покидає свого посту вчительки і продовжує свою педагогічну працю серед важких умовин комуністичного гніту. Під час німецької окупації вона знову очолює жіночу організацію під назвою „Жіноча Служба Україні". Однак із віком і важкими переживаннями вона занепадає на здоров'ї і тому після другого приходу большевиків не має вже сили працювати для виховання молоді в школі і переходить на спокійнішу працю до музею. У 1947 р. її життя уривається.

Константина Малицька залишила по собі поважну літературну спадщину у виді статтей, поезій і оповідань для дітей. Серед своїх сучасників втішалась пошаною і довір'ям, а то й подивом для її невсипущої праці для добра народу.

Щоб краще насвітлити постать Покійної і пізнати її так, як її бачила молодь, яку вона навчала і виховувала, віддаємо слово п-і Лідії Ганас, зараз же після першої світової війни, тобто десь у двадцятих роках ходила до народної школи при вул. Мохнацького, знала К. Малицьку і зі школи, як також із її відвідин у домі своєї бабуні.

„Я знала Константину Малецьку — починає свій спогад пані Лідія — не так зі школи, як радше з хати моєї бабуні, де вона відвідувала мою тітку Стефанію Пашкевич. Вони обидві приятелювали тимбільше, що тета учителювала у тій самій школі на Мохнацького. Зі школи залишився мені не дуже то ясний спомин про неї, бо я недовго ходила до тієї школи. Знаю, що учениці її дуже поважали і навіть її боялися. Вона була тоді директоркою школи і навчала математику. Ніколи на нас не сварила, а тільки гляділа якимсь дуже докірливим поглядом і це найбільше нас боліло. Часто чути було від неї таку поуку, звернену до нас: „Коли щось комусь обіцяєш, то дотримай цього за всяку ціну. Будуть тебе за це всі поважати". Сама вона була тоді середнього віку жінка, худощава, дуже малого росту і скромно вдягнена. З її відвідин у нашій хаті я запам'ятала радше її зовнішній вигляд. Тому, що вона була строга і ще й до цього моя вчителька, я скоро зникала з кімнати, як вона приходила до тітки. Пам'ятаю, вона мені видавалася старшою віт тети і була дещо дивно вдягнена: все в темній і за довгій суконці як на тодішню моду і нас дівчат це вражало, а то й декого смішило. Пригадую, одного разу зараз після українсько-польської війни, яку ми програли, прийшла польська поліція до нашої хати, щоб силоміць заставити мою родину голосувати до польського сойму. Ми, українці оці перші вибори бойкутували, щоб не дати полякам політичного аргументу перед світом, що ми погодилися із їхньою окупацією. Моя бабуня Юлія Пашкевич, вдова по гімназійному професорові Омелянові, лягла завчасу до ліжка, прикидаючись хворою. Поліція залишила її в спокою. Тільки поліція залишила хату, навинулася п-і Малицька. Коли довідалася, як то бабуня врятувалася від насильного голосування, чим скорше побігла до дому, щоб і собі вдавати хвору.

Прийшов час коли я вступила до гімназії Сестер Василіянок і вже не так часто зустрічала п-і Малицьку. Знаю однак, що вона дальше мешкала при Лісній вулиці, оскільки не помиляюся у п-ва Мацькевичів. Нераз тут і там я зустрічала її. Вона все однаково виглядала — ділово, поважно і, як звичайно, в темному одязі та вічно в тому самому капелюсі.

З приходом большевиків 1939-го р. я виїхала до Кракова і щойно в 1941-му р. вернулася до Львова. Я зараз пішла відвідати п-і Малицьку, бо від неї могла я дізнатися про долю моєї рідні, яку москалі повивозили на Сибір. Пригадую собі, що ці відвідини залишили в моїй пам'яті сумний спомин. Тоді була я вже дорослою жінкою і іншими очима оцінювала обставини, серед яких жила пані Константина. Її скромне мешкання виглядало мені крайньо вбогим. Серед стирт книжок, журналів і часописів стояла постаріла постать моєї колишньої вчительки. Вона видавалась мені ще меншою, ще худішою, як раніше. Тільки розумний, відвертий і радше мужеський погляд її очей нагадував мені знайому особу з-перед воєнних літ. Вона багато розказувала про переживання під час большевицької окупації, а також вичисляла з болем прізвища знищених чи вивезених львовян — наших спільних знайомих. Багато тоді розповідала мені про долю моєї родини, а зокрема про мою тету Стефанію. Це була моя остання зустріч із нею.

Про її смерть дізналася я щойно в Америці. Мене ця вістка не так заскочила, як радше здивувала, бо в моєму понятті такі одиниці, як Константина Малицька не вмирають, а вічно живуть у пам'яті свого народу.

Ірина Медуна

Рік праці Товариства УІА — Відділу Ню Джерзі

Одним із найбільш замітних явищ останніх часів — це „еміграція" населення великих міст до підміських околиць. Те явище торкнуло також не мало членів Т-ва Українських Інженерів Америки. Тому теж і не диво, що півтора року тому назад, виринула думка створення окремого Відділу Ню Джерзі.

Вибрана на перших загальних зборах Управа Відділу послідовно й рішуче промощувала шлях праці, вчуваючись в органічні потреби території та її мешканців, як теж, шукаючи за пожиточними елементами в потребах цілої нашої зорганізованої громади. Протягом ділового року Управа Відділу зорганізувала три більші імпрези. Дві доповіді, сполучені з товариськими сходинами членів та їхніх родин та Новорічну зустріч сполучену з балем та вечерею.

Перші сходини включували в програму дві доповіді: інж. Осип Ховайло (батько) накреслив проблеми, які стоять перед Т-вом УІА в обличчі поповнювання товариства новими - молодими членами, які виростали вже тут в Америці. Їх треба приєднювати, з ними треба працювати, бо вони — запорука завтрішнього дня. Інж. Олесь Ховайло (син) поділився із приявними з проблемою ортопедичних вирощувань. Як керівник продукції тих ортопедичних частин, при допомозі фільму подав багато цікавих інформацій.

Другу доповідь присвячено проблемі побудови багатоповерхового будинку (хмародеру) Українським Народним Союзом. Доповідачами були архітекти та інженери, що плян будови опрацювали архітекти: Ю. Ястремський, А. Осадца: інженери Р. Волчук, Я. Ткач, Р. Галібей, В. Кух, Р. Гавриляк — ось імена доповідачів, які дали точні й солідні дані про побудову цього першого „Українського Хмародеру" в Америці. Приємно було сконстатувати факт, що саме наших людей УНСоюз заанґажував. „Віра у свої сили" знайшла знамените примінення.

Вкінці „Новорічна зустріч", яка відбулася 31-го грудня 1971 р. Понад 200 молодших і старших членів і гостей в привітній, безпосередній атмосфері провели вечір.

Перша Управа новоствореного Відділу зробила перші кроки... кроки обережні, але реальні, конкретні.

Другі загальні збори відбулися 29-го лютого 1972 р., які вибрали нову Управу: голова — Юліян Охримович, заступники голови — Д. Демидюк, Р. Андрушків, І. Семеник. Д. Чайківська — секретар, І. Я. Хамуляк, фінансовий — Е. Змій, організаційний — Г. Кузьма, імпрезовий — С. Косоноцький; Контрольна комісія — Я. Бучачівський, М. Гнатейко, Д. Кордуба; Номінаційна комісія — Б. Чайківський, І. Загайкевич. Товариський Суд — О. Андрушків, Е. Бедрій, Р. Загайкевич; Статутова комісія — С. Ільницький, та Осип Ховайло.

Відділ нараховує 67 членів, з чого 24-ох прийнято за останній рік — це у великій більшості вже молоді випускники американських високих шкіл.

І. Я. Хамуляк

Товариська Зустріч Стрийського Землямцтва

Напередодні свого поновного з'їзду восени ц. р. в Торонті, в Канаді, стрийське землямцтво влаштувало в суботу 18-го березня ц. р. пополудневу чайну зустріч в авдиторії Пластового Дому в Ню Йорку з участю понад сотні стриян і гостей.

Зустріч відкрив М. Ценко й проводив нею з Я. Падохом та О. Савчинським.

У програмі зустрічі були спогади про Стрий — В. Барагури і О. Савчинського, мемуарні нариси з дій УПА в Стрийщині — Ю. Гошовського, музично-вокальні виступи дітей-бандуристів, учнів капелі бандуристів ім. Костя Місевича під проводом о. Кіндзерявого - Пастухова, Ліди Чорної й Марка Івасикова, спів до гітари З. Ушакова, деклямація вірша І. Шанковського „Рушничок" та вірша студента з Югославії Б. Г. „Далекій Україні" у виконанні учня середньої школи, рецитатора А. Костева. Михась Клюфас продеклямував вірш Т. Шевченка „Мені тринадцятий..."

У веселій частині І. Язичинська виголосила монолог „Про культуру й літературу", а лист Федя Гайового до ЕКА за посередництвом журналу стрийщини „Квітучі Береги" відчитав М. Сірий.

Однохвилинною мовчанкою і співом „Чуєш, брате мій..." вшановано померлих стриян, а ЕКО'ві, що саме цього дня відзначував 70-річчя присутні підписали спільний привіт та проспівали „Многоліттєвіє".

На закінчення зустрічі відбулася розгра малярських картин.

Буфет приготовили пані з Комітету Стрийщини. Музичним обрамуванням імпрези були передавані голосниками мелодії композицій сл. п. Б. Весоловського.

Дохід із зустрічі призначений на видання збірника Стрийщини й сумежних околиць.

В. Б.

Активізація УСК у Гартфорді

10-го березня ц. р. в спортовій домівці Українського Народного Дому відбулися ширші сходини Українського Спортового Клюбу, скликані Організаційним Комітетом. Сходини відкрив Богдан Красій — голова Комітету — і коротко згадав діяльність Українського Спортового Т-ва від 1956-го р. та його успіхи в ланці копаного м'яча. Також згадав про потребу поширити активність Клюбу в інших ділянках так, щоб зацікавити та затримати нашу молодь при українській громаді.

На голову сходин одноголосно вибрано Ірінея Гарасим'яка. Секретарював Мирон Красій. Дискусія над активізацією УСК-у по ланках з метою поширити працю в різних ділянках спорту та вибір Управи були найважливішими точками сходин. Майже всі приявні взяли участь у дискусії і винесли одноголосно рішення, щоб новообрана Управа Українського Спортового Клюбу поширила діяльність на більший маштаб.

До Управи вибрано: Володимир Тесля — голова, Богдан Красій, Михайло Шегда, Ігор Гронь — заступники, Богдан Колінський — секретар англійської мови, Ігор Стасюк — секретар української мови, Роман Сивенький — скарбник. Контрольна комісія: Іван Заставський — голова, Борис Крупа і Мирон Радович — члени. Товариський суд: Михайло Піган — голова і Ярослав та Мирон Красій — члени. Ланкові: Богдан Красій — копаний м'яч, Ігор Гронь — відбиванка, Ігор Стасюк — стук-пук, Іриней Гарасим'як — шахи, Ярослав Заставський — теніс, Борис Крупа — лещетарство, Михайло Латик — полювання.

Управа Спортового Клюбу відбуває сходини раз на два тижні, та приготовляє статут і конкретні пропозиції на назву і барви Клюбу, які будуть представлені членству на слідуючих чергових сходинах.

М. К.

СПОРТ

Футболісти Новаки „Ч. Січі" Чемпіоном Шейфер Ліґи

„Чорноморська Січ" — Фейрлавн С. К. 1:0

6-го травня ц. р. „Ч. Січ" збагатилася черговим чемпіонатом, що його цим разом здобули наймолодші футболісти в останніх, фінальних змаганнях сезону з першуном групи „Північ" Молодечої Дивізії Шейфер Ліґи Ню Джерзі — сильним клюбом Фейрлавн. На протязі цілого сезону, що в ньому молоді „Січовики" - випускники Спортової Школи „Ч. Січі — домінували і здобули першенство групи „Південь", так і в цій фінальній зустрічі вони виправдали покладені на них надії своїх опікунів, здобувши скромну, але „золоту" перемогу та разом свій перший справжній чемпіонат. Рішального про цю велику перемогу — ґоля, здобув Борис Ольшанівський в кінцевій фазі першої половини зустрічі. В другій половині господарі доложили багато зусиль до бажаного вирівняння, одначе молоді українські футболісти втримали свій скромний, але переможний вислід до кінця змагань. Після тієї великої перемоги присутні голова і члени Управи Т-ва зложили ґратуляції невтомним провідникам молодих чемпіонів: В. Потежному — менаджерові і мґр І. Хамулякові, п-ву Бакунам, завдяки яким, наймолодші „Січовики" осягнули свій перший великий успіх. Склад наших молодих чемпіонів: М. Хамуляк, И. Кріса, І. Крутій, С. Іваночко. П. Лозовий, П. Бакум, Б. Бакум, Р. Минч, П. Гродецький, М. Стоцько, Б. Ольшанівський, М. Потежний, М. Бойко, Ю. Рубчак, М. Процюк, М. Паславський, М. Олесницький, А. Зєлик, Р. Труш і А. Дяк.

„Чорноморська Січ" — Пассейк Італіян С. К. 3 : 1 (0 : 0).

Юньйон 7-го травня — 20-ту перемогу за порядком, сезону, в цьому 16-ту за мистецтво „Мейджор Дивізії" Шейфер Ліґи ню Джерзі, „Ч. Січ" здобула з італійським клюбом Пассейку, який в показнику табелі ґор займає 3-тє місце. Змагання почалися мляво і головно в 1-ій половині пройшли в повільному темпі та закінчилися нерішеним вислідом 0:0. Гра значно змінилася в 2-ій половині, а головно після успіху італійців, які здобули ведення 1:0, в 62-й хвилині. Щойно після цього ґоля „Січовики" накинули швидше темпо та почали свою гру. В 70-ій хвилині після серії невдалих, — закінчив чергову акцію свого нападу Михайло Фарміґа, ґолем, яким і вирівняв вислід 1:1. В 75-й хвилині з гарного наріжного викопу Володимира Каздоби, Василь Каздоба здобув ведення 2:1. Шість хвилин перед закінченням зустрічі, Ілич з подачі Фарміґи завершив перемогу „Ч. Січі", встановивши вислід 3:1.

У наступну неділю „Ч. Січ" має відбути свої останні змагання сезону із своїм найсильнішим конкурентом, яким є Елизабет Айріш-Амерікенс. Від висліду цих змагань залежить хто здобуде чемпіонат „Мейджор Дивізії" „Ч. С", чи Елизабет Айріш? Склад „Ч. Січі": Гільґерс, Касіяненко, Вол. Каздоба, Вільчак, Заремба, Лужняк, І. Паливода, Вас. Каздоба, М. Фарміґа, П. Паливода, Ілич, Понось, О. Фарміґа.

Міжнародні футбольні Змагання „Ч. Січ" — Т.У.С. Зенеляґер, Зах. Німеччина

24-го травня ц. р. о год. 8-й вечором на стадіоні Фармерс Гров в Юнйон, Н. Дж., відбудуться цікаві міжнародні футбольні змагання в яких „Ч. Січ" зміряє свої сили зі Західньо Німецьким клюбом, який в своєму турне відбуде теж змагання з Ґреко - Американським С.К Ню Йорк, „Астрос" Бостон, „Вінґс" Делевер, Збірною стейту Конектикет і можливо у Філядельфії.

Т.У.С. Зенеляґер то чільний клюб Фербандесліґи в провінції Рур Західня Німеччина, в якій у минулих 3-х роках здобув трикратно чемпіонат. Цей клюб відомий у Европейському футболі із своїх міжнародних зустрічей, в яких здобував почесні висліди. У двох останніх міжнародних змаганнях в столицях Юґославії і Чехо Словаччини з такими відомими клюбами як „Червона Зірка" Белград і „Дукля" Прага — здобув відповідно, реміс 2:2 і програв 0:2. У складі Т. У.С. виступлять талановиті молоді футболісти, як теж досвідчені ветерани з кількох ,славних дружин Бундесліґи. Виступають: Л. Шепельман, В. Ленц, К. Пеґлер, Д. Сенк, А. Лікебесен, Дж. Рунде, К. Ріттер Л. Сенк, Ф. Манґольц, П. Бор, В. Шульте, И. Пайк, И. Фідлер і Г. Віке. Тренером Т.У.С. є В. Ноутінґ, кол. тренер „Армінії" Білефелд. Найкращим напасником Т.У.С. є Л. Сенк, кол. змаґун „Шальке", який в змаганнях з „Ч. Зіркою" у Белграді стрілив обидва ґолі. Він теж є „королем" стрільців в згаданій Лізі. Найкращим змаґуном дефензиви є К. Пеґлер, кол змаґун Дортмунду. З досвідчених ветеранів треба відзначити, воротаря Шепельмана, кол. змаґун Дортмунду і Лікенбесе, кол. змаґун Кельну. До цих міжнародних змагань „Ч Січ" виступить в своєму найкращому складі в якому до цього часу вже здобула звання першуна стейту Ню Джерзі за Аматорську Чашу ЗСА, а за мистецтво Ліґи не програла досі жадних змагань.

О. Твардовський.

ТАРЗАН, Ч. 6747. Джунґлія скриває нову загрозу

Мені прикро, що я спричинив собою стільки клопоту, медсестро Наомі!

Це твій останній бандаж, любий Тарзане! А тепер хочу поставити тобі один неофіційний запит: коли ти перестанеш називати мене медсестрою Наомі?

Тим часом далеко вгорі ріки темна печера скриває несподівану небезпеку, зловісний досвід... для медсестри Наомі!

Тільки одна добра річ трапилася нам за п'ять днів — ми віднайшли дорогу до нашого човна!

Так, але ми не були б у цій поганій ситуації, коли б Зерб не запропастив радіопарату, що його ми обіцяли були Бульво вживати кожної ночі!